

Bestuursdienst

Afdeling **Commerciële Zaken**
Onderwerp **Evaluatie inkoopbeleid social return**

Bezoekadres
Trompsingel 29

Postadres
Postbus 1356
9701 BJ Groningen

E-mailadres
frank.bouma@groningen.nl

Website
www.groningen.nl

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 93 68 Bijlage(n) -

Ons kenmerk **DI 11.2746743**

Datum **20 OKT 2011** Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In september 2010 hebben wij u geïnformeerd over het protocol op social return bij inkopen. Uw raad heeft daarbij de motie Evaluatie Social Return aangenomen. Hierin verzoekt u bij de evaluatie social return inzicht in drie specifieke aspecten. Deze evaluatie social return geeft inzicht in deze drie aspecten en voegt hier enkele punten aan toe.

Social return bij inkopen is gericht op de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Inkoop wordt hierbij als verplicht instrument toegepast om de plaatsingsmogelijkheden voor deze doelgroep te vergroten en daarmee te komen tot duurzame inzet binnen de reguliere arbeidsmarkt. Het beleid op social return vormt een nadere uitwerking van de meer algemene bepalingen op social return die zijn verwerkt in het algemeen gemeentelijk inkoopbeleid. Social return is nu van toepassing op alle mogelijke inkooptrajecten voor diensten boven 1 miljoen euro en voor werken boven 4.845 miljoen euro. Onze ambitie is om ook voor inkopen onder deze drempelbedragen te gaan werken met social return.

Bij de toepassing van social return zijn veel partijen betrokken, ook vaak vanuit verschillende vak inhoud. Om de inkopers in dit proces te ondersteunen is het matchloket van de gemeente Groningen opgericht. Dit matchloket, dat voorlopig wordt bemand door vertegenwoordigers vanuit SOZAWE en Iederz, begeleidt de inkopers bij de toepassing van social return. Daarnaast stuurt het matchloket proactief op de inzet van de cliënten in haar bestanden zodra de opdracht is gegund. Het matchloket ondersteunt ook bij de werkafspraken met de leveranciers, nadat de opdracht is gegund.

Voor deze evaluatie zijn de kwantitatieve gegevens aangeleverd door het matchloket. Het betreft hier een beperkt aantal aanbestedingen waarvan op dit moment de effecten bekend zijn. Hierbij moet worden opgemerkt dat bij de

aanbesteding thuiszorg de social return voorwaarde is opgenomen vanuit de sociale aspecten in het algemeen inkoopbeleid, nog voordat het specifieke social return beleid hiervoor was vastgesteld. De gegevens van meer kwalitatieve aard zijn afkomstig vanuit inkopers, matchloket en overige betrokkenen. Deze groep is bevraagd op een aantal aspecten, waaronder de specifieke vragen die u heeft benoemd in de motie op de evaluatie van social return. We hebben op dit moment geen rechtstreekse uitvraag naar de markt gedaan, maar we hebben wel de betrokkenen bevraagd op de reacties die zij vanuit de markt hebben gekregen op het gemeentelijk beleid op social return. Het ingenieursbureau heeft aanvullend, door middel van enkele vragen in een bredere enquête aan een aantal marktpartijen, reacties gekregen over de bekendheid van het beleid, de hoogte van het drempelbedrag en de behoefte aan jonge instromers.

Vraagstelling vanuit de motie social return

We beginnen met de drie aspecten waarin u inzicht wenst te verkrijgen.

a. Hoeveel mensen hebben een tijdelijke dan wel duurzame (reguliere) baan gekregen door social return?

Veel van de trajecten die we in het afgelopen jaar hebben doorlopen hebben een grote omvang en kennen een langere doorlooptijd. Hierdoor zijn nog niet alle aspecten voor de toepassing van social return aan de orde gekomen en zijn nog niet alle effecten volledig duidelijk. Op dit moment zijn er drie aanbestedingen waarbij social return is toegepast en de effecten al bekend zijn.

Thuiszorg 2010	478 plaatsingen waarvan: 103 WWB 103 WW 272 Overige via Werkplein (Wajong, WIA, einde WW geen recht WWB, NUG)
Thuiszorg 2011	Ca. 300 plaatsingen (tot 1 september 2011)
Nieuwbouw SoZaWe	1600 uur inzet Werkpro kandidaten aan archeologische opgraving bij start bouw 2 fte beveiliging en catering
Fietspad ism provincie	1 fte gedurende 1 jaar

In voorbereidende sfeer zijn de contacten opgebouwd voor grotere projecten, zoals parkeergarage Damsterdiep, Noordzeebrug en het Blauwe dorp. In samenwerking met de Provincie, die een vergelijkbaar beleid kent op social return, zijn eveneens contacten opgebouwd rond bijvoorbeeld het fietspad Winsum – Stad, Regiotram en Forum.

Daarnaast zijn er verschillende aanbestedingen geweest in het afgelopen jaar waarbij social return niet toepasbaar was. De argumentatie hiervoor is legitiem en bestaat in veel gevallen uit de (zeer) beperkte omvang van de arbeidscomponent en/of de meer specialistische aard van het werk.

b. Wat heeft social return globaal gekost?

De kosten voor social return bestaan in de basis uit capaciteitskosten van betrokkenen. Er zijn geen investeringen gedaan of kosten gemaakt. Het matchloket geeft aan dat de begeleiding geen extra tijd heeft gekost. Het maakt deel uit van regulier werk voor betrokkenen in het proces. Het kan vooral worden gezien als werk dat voortvloeit uit de uitbreiding van het klantenbestand en de plaatsingsmogelijkheden. Dit betekent vooral gewenst extra werk.

Voor de inkopers binnen de gemeente geldt dat zij vanuit de publieke functie gewend zijn te werken met aanvullende beleidskaders. Het werken met social return kan worden vergeleken met duurzaamheid beleidskaders of kaders over ondernemersvriendelijk aanbesteden. Omdat het beleid in deze vorm relatief nieuw is kost het eerst wel extra tijd om dit eigen te maken. Het ingenieursbureau heeft aanvullend gemerkt dat verschillende partijen uit de markt en de branche behoefte hebben aan nader contact over het nieuwe gemeentelijke beleid op social return. Dit zijn bijvoorbeeld leveranciers, maar ook opleidingscentra. Dit contact met de markt kost zeker ook extra tijd. Tegelijk vinden we het contact en de afstemming met de markt belangrijk binnen het inkoopbeleid, onder andere vanuit de uitgangspunten van ondernemersvriendelijk inkopen.

c. Wat zijn precies de gevolgen voor de aanbestedingen; zijn deze hoger dan, gelijk aan of lager dan de periode voor de invoering van social return?

Er wordt pas relatief kort ervaring opgedaan met social return. Op dit moment zijn er binnen de gemeente geen aanwijzingen waaruit blijkt dat het prijsniveau is gewijzigd sinds social return expliciet is opgenomen in de aanbestedingen. Ook landelijk zijn prijsverhogende effecten niet aanwijsbaar. Vanuit de bouw- en inframarkt komen de signalen dat er op onderdelen krapte bestaat in de arbeidsmarkt en dat de samenwerking met het matchloket hierbij juist als een ondersteuning wordt ervaren.

Aanvullende evaluatieaspecten

d. Hoe verloopt de samenwerking tussen verschillende partijen

De samenwerking van de betrokken partijen in dit inkoopbeleidsgebied lopen goed. Partijen weten elkaar steeds beter te vinden. Wel is er de wens geuit om intern en extern nog beter zichtbaar te zijn om te ondersteunen bij vragen uit de organisatie en de markt. Hier gaan we mee aan de slag, onder meer via het inkoopportaal op de gemeentelijke website.

e. Drempelwaarde

Op basis van de evaluatie hebben wij besloten de drempelwaarden aan te passen. In het eerste protocol van de gemeente Groningen is de toepassing van social return verplicht voor aanbestedingen boven 1 miljoen euro

(diensten) en 4.85 miljoen (werken). Onder deze drempelwaarden hebben wij de ambitie om social return toe te passen wanneer mogelijk en zinvol. De drempelwaarden zijn op dit moment in vergelijking met andere overheidsorganisaties aan de hoge kant. Het Rijk heeft kortgeleden bepaald dat bij alle aanbestedingen, zowel diensten als werken, boven de 250 duizend euro vanuit het Rijk social return moet worden toegepast. Uit de enquête van het ingenieursbureau blijkt dat 50% van de ondernemers aangeeft dat de drempelwaarde voor werken prima naar bijvoorbeeld 500 duizend euro kan. Bij bespreking van dit item van de drempelwaarden binnen de gemeente Groningen zijn verschillende geluiden te horen. De drempelwaarde wordt hierin niet gezien als belemmering om social return ook bij aanbestedingen van kleinere waarde toe te passen. Het ingenieursbureau heeft bijvoorbeeld drie projecten onder de drempelwaarde aangewezen als pilot om de toepassing te testen.

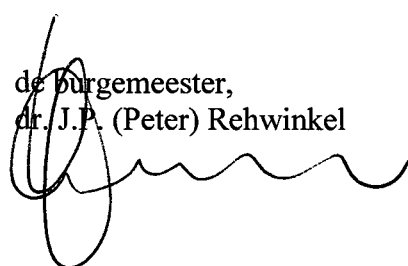
We hebben besloten om de drempelwaarden te verlagen naar 500 duizend euro voor diensten en 1 miljoen euro voor werken, zodat deze meer in lijn liggen met de landelijke trends en ontwikkelingen. Dit betekent dat bij alle inkopen vanaf 500 duizend euro voor diensten en 1 miljoen euro voor werken social return wordt toepast, tenzij dit voor de betreffende inkoop niet reëel mogelijk blijkt. Hiervoor wordt het stappenplan social return gebruikt, zoals dat is beschreven in het protocol social return.

Door het verlagen van de drempelwaarde zullen er meer inkopen en aanbestedingen zijn waarop het beleid van toepassing is. Dit betekent vooral in het begin een aanvullende inspanning vanuit de (inkoop)organisatie. We zullen via de bestaande vakoverleg kanalen volgen of deze inspanning afdoende kan worden geleverd.

We zullen het inkoopbeleid social return over twee jaar opnieuw evalueren. We vertrouwen er op dat er dan meer concrete ervaringsgegevens beschikbaar zijn. We zullen in ieder geval de aspecten uit deze evaluatie terug laten komen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

